

14. 1. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Konečně ráj?

Poslední silvestrovská noc mohla být oslavou přeměny České republiky v daňový ráj pro fyzické osoby.

Skóre:	0.85
Název zdroje:	Euro
Datum vydání:	14.01.2008
Nadpis:	Konečně ráj?
Podtitulek:	ČESKÉ DAŇOVÉ PRÁVO: Vyhoví-li Ústavní soud návrhu na zrušení části zákona, nastane zajímavá situace
Strana:	62
Rubrika:	HYDE PARK
Autor:	JAN ČAPEK
Číslo:	3
Oblast:	Časopisy - ekonomika a politika
Zpracováno:	14.01.2008 01:30
Identifikace:	CEEU20080114010103 cz
Klíčová slova:	právní (14x), Ústavní soud (3x), potrestána (3x), ústavní (3x), správy (2x), zákona, úpravu, správa, právu, právo, zákon, změny, práva, Ústavněprávní, Sbírce zákonů, návrhu zákona, právní předpis, právních norem, Ústavou, zákonů, předpisů, právní úprava, legislativní

Poslední silvestrovská noc mohla být oslavou přeměny České republiky v daňový ráj pro fyzické osoby. Prvního ledna 2008 nabyl účinnosti zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů, který přinesl největší změnu českého daňového práva za celou dobu jeho existence. Daň z příjmů ve výši patnácti procent, limitované odvody na sociální a zdravotní pojištění, faktická absence dědických a darovacích daní, osvobození výnosů z prodeje cenných papírů a nemovitostí při splnění časového testu, neomezené výdaje uplatňované paušálem a prakticky neexistující daně z majetku vynesly ČR v oblasti osobního zdanění z průměru na výsluní daňově nejprogresivnějších zemí světa. Zajímavý primát. Daňová konkurence je v EU realitou. Některé země již pochopily, že zvýšení daňového výnosu lze dosáhnout snížením daňového zatížení. Řada movitých (a mobilních) daňových poplatníků z jiných zemí EU dnes pokukuje po ČR. Více než detaily nových pravidel je zajímavé, zda jsou změny směřující k jednoduchému a přátelskému daňovému systému myšlené vážně. Tedy zda budou platit i v příštím volebním období. Přijatá daňová novela (prozatím) drží zajímavý primát. Zásadní změny daňových zákonů byly většinou přijímány těsně před dnem jejich účinnosti. Loni byly odborná veřejnost i daňová správa zaskočeny, když dostaly na studium schváleného předpisu téměř dva měsíce. Neústavní schválení. Kdo si již zvykl na adventní daňové rozjímání, nebyl zklamán ani loni. Skupiny poslanců ČSSD a samostatně i KSČM a následně senátorů podaly ústavní stížnosti, ve kterých navrhuje zrušení přijatého zákona. Kdyby Ústavní soud (ÚS) návrhu vyhověl a daňovou část zákona zrušil, nastala by zajímavá situace. Daňoví poplatníci jednají v očekávání, že Poslanecká sněmovna postupuje v souladu s Ústavou ČR. Již dnes tedy prodáváme, nakupujeme a plánujeme podle zákona, který byl Parlamentem schválen a následně publikován ve Sbírce zákonů. Pečlivě

zpracovaná ústavní stížnost ČSSD daňové části zákona v principu vytýká, že byl přijat neústavně. Nezbytný krok. Určité racionální jádro může mít úvaha, že spojení řady nesouvisejících právních norem do jednoho zákona poslancům fakticky znemožňuje hlasovat podle jejich názoru k jednotlivým otázkám. Odtud by daňové části zákona nemělo hrozit vážnější nebezpečí. Daňové právo tvoří jeden vzájemně provázaný celek. Záměrem vlády nepochybně bylo změnit daňový systém a strukturu výběru daní. Zahrnutí snížení daně z příjmů, zavedení nových ekologických daní a zvýšení DPH do jednoho zákona je proto zcela legitimní a nezbytný krok. Jaké budou hranice? Zajímavějším argumentem je údajná protiústavnost postupu, kdy členové vlády, kteří jsou zároveň poslanci, při projednávání zákona v Parlamentu předkládají "vlastní" pozměňovací návrhy. Nastává tím situace, kdy jsou (záměrně?) přeskočeny všechny stupně připomínkových řízení i projednání návrhu zákona ve vládě. Bude zajímavé sledovat, jaké hranice zde ÚS stanoví. Selský rozum naznačuje, že pokud si člen vlády může ponechat poslanecký mandát, bude složité mu zabránit v činnosti poslance, ke které právo předkládat pozměňovací návrhy nepochybně patří. Kritika. Z pohledu praxe posledních patnácti let je kritika tohoto postupu úsměvná. Kdyby ze zákona o daních z příjmů jako protiústavní vypadla všechna ustanovení, která vznikla v dílně státní správy, ale objevila se ve druhém čtení jako "poslanecký" pozměňovací návrh, zbylo by z něj nepoužitelné torzo. S ohledem na dosavadní legislativní praxi vyznívá obdobně i kritika krátké lhůty mezi přijetím a účinností zákona. Ústavněprávní výtky zaměřené na úpravu takzvané skupinové registrace k DPH, která vychází z předpisů EU, svědčí o nepochopení této apolitické, ale vysoce technické problematiky některými poslanci. Další výhrady. Samostatnou kapitolou je daňový režim takzvané "superhrubé mzdy". Poslanci KSČM si stěžují, že je "navrhováno zdanění příjmů, které jimi nejsou". Pokud je úmyslem zákonodárce vybrat ze stokorunového příjmu daně ve výši 20,25, měl by právní předpis stanovit, že daňová povinnost je 20,25 procenta ze sta. Tradiční český přístup k daňovému právu dává přednost formulaci "daň je patnáct procent ze 100 krát 1,35". Vypočtená daň je stejná (20,25 procenta). Na jedničku z legislativní práce to není, ale na ústavněprávní pětku také ne. Ostatně neexistující příjmy dnes skutečně daní každý podnikatel, který na základě podvojného účetnictví zahrnuje do základu daně částky, jež vzhledem k platební morálce některých odběratelů nikdy nedostane zaplacené. Ústavněprávní rozměr by mohly mít některé detailnější aspekty "superhrubé mzdy". Například při změně zaměstnání během roku povede zvolená konstrukce výpočtu v kombinaci s horním limitem pro odvody sociálního pojištění u některých daňových poplatníků ke zvýšení celkové daňové povinnosti. Nevhodně načasovaná změna zaměstnání je tím potrestána vyšší daní. Pozitivní vliv. Je téměř jisté, že ÚS bude v souladu se svou rozhodovací praxí ctít principy právní jistoty a důvěry daňových poplatníků v právo, a proto nezasáhne do zákona způsobem, který by ovlivnil zdanění již uskutečněných transakcí. Podle mne ÚS nezruší daňovou část zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů ani s účinkem do budoucna. Věcné výtky k daňové části zákona totiž nemají opodstatnění. Procesní otázky jsou složitější a zajímavější, ale pravděpodobně povedou ke stejnému závěru. Navzdory legislativní a procesní (velmi slušně řečeno) nedokonalosti jde o daňový předpis, který bude mít pozitivní vliv na ekonomický rozvoj ČR. Pokud ovšem současný i potenciální daňový poplatník uvěří, že tato právní úprava bude v ČR platit i za několik let.

Věcné výtky k daňové části zákona nemají opodstatnění

JAN ČAPEK, partner, Ernst & Young

Foto - JAN ČAPEK

Foto - archiv / ILUSTRACE: Tomáš Novák

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

